

Klima- og miljødepartementet
Postmottak@kld.dep.no

16.09.2019

INNSPILL TIL FORVALTNINGSPLAN FOR HAVOMRÅDENE 19/1751 (Oppdatert 30.august 2019)

Lederne har mer enn 17.000 medlemmer, hvorav nærmere 4.500 innenfor de næringssektorer som skisseres i rapportene om økosystemer og verdiskaping.

Innholdet i disse forvaltningsplanene vil ha betydning for næringsaktivitet i alle områdene.

Det understreket Klima- og miljøminister Ola Elvestuen i sin åpningstale på innspillkonferansen i Tromsø 28.mai i år, da han la vekt på at havområdene skal utvikle seg side om side med næringsvirksomhet, naturhensyn og miljøfaglige råd.

Lederne viser også til statssekretær Rikard Gaarder Knutsens uttalelse om at havet over lang tid har vært og er grunnlaget for dagens velferd og tidligere samfunnsutvikling, og at vi som samfunn må tilrettelegge best mulig slik at vi kan leve med og av havet.

Fordi noen av premissene som blir lagt til grunn i forvaltningsplanene lett kan komme til å endre seg, og fordi nevnte innspillkonferanse i mai 2019 som kommunikasjonsplattform gir viktige dialoger, ber vi om at flere slike innspillmuligheter /-konferanser kommer før melding sendes til Stortinget.

Det er derfor viktig at fag- og kunnskapsgrunnlaget er ferskvare så langt det lar seg gjøre for å sikre en oppdatert forvaltningsplan. Lederne har derfor også gjort noen betraktninger omkring dette nedenfor

Lederne ønsker å peke på at revideringen av forvaltningsplanen for Barentshavet-Lofoten vil få en større betydning enn i de andre områdene, fordi en større del av næringsaktivitetene, spesielt petroleumsindustrien, er i startfasen av aktivitet, verdiskaping og sysselsetting. Dette havområdet er spesielt sterkt fokusert på fra flere hold, og Lederne anser det derfor som viktig å bruke mest tid og flest innspill på dette forvaltningsområdet.

Det fremkommer at det i petroleumssektoren kun er 2 produserende felt i dette området pr. i dag, men med planene for de neste 10 år vil andelen av sektoren øke ekspansivt i forvaltningsområdet Barentshavet-Lofoten.

På flere steder vises det til tall og utviklingen fra 2010 til 2016. Lederne bemerker at situasjonen i petroleumssektoren nå, 3,5 år etter, er snudd med oppgang i sysselsettingen og markant større optimisme, også fordi oljeprisen igjen har steget.

Lederne peker på den relative store ekspansjonen som har skjedd innenfor næringsområdene sjømat og turisme de siste årene (etter 2016).

Det har vært en kolossal utvikling i turisme i de siste 2-3 årene i enkelte lokale områder – særlig vinter-, mørketids-, nordlys- og havturisme i den nordligste regionen, og peker på at tallene både for verdiskaping og sysselsatte i denne sektoren og i sjømatsektoren oppgitt for 2016 trolig er ganske utdaterte.

Lederne ønsker å peke på at turismesektoren har mange små aktører som raskt dukker opp og raskt forsvinner avhengig av endringer i markedet. Man skal være forberedt på at utviklingen innenfor denne sektoren kan svinge mye avhengig av svingninger både i solaktivitetene (nordlys), og hvor hval og spekkhogger tar veien.

Lederne mener det må være opplagt at vekst i verdiskaping og derav følgende økning i sysselsetting er det beste grunnlag for forbedrede samfunnsforhold i de samme regioner og antar at det meste av samfunnsforskning på dette området vil bekrefte dette. Dette er Ledernes erfaring også i andre områder av landet i de sektorene hvor vi har mange medlemmer i petroleums- og sjømatsektoren.

Lederne hevder at ringvirkningene av næringsaktivitetene er underkommunisert. Lederne vil derfor understreke at ringvirkninger utover kjerneaktivitetene, spesielt av lokal karakter, gir det beste grunnlaget for en god sameksistens mellom nasjonale selskaper og lokale leverandører og arbeidsplasser. I ringvirkningene omfattes en rekke næringsområder og leveranser av varer og tjenester; fra reise-, transport- og overnattings/bevertningstjenester til alle sider av eiendomsdrift, IT og finans. Dette gir såpass sterke lokale effekter at de ikke bare møter mye av forventingene fra berørte lokalmiljøer/kommuner, men også har nasjonale effekter.

Alle næringssektorene, men kanskje spesielt de store (sjømat og petroleum), bidrar gjennom eget forbruk, innkjøp av varer og tjenester samt med teknologiutvikling til forbedringer av infrastruktur som igjen gir tilbake til lokal- og nasjonalsamfunnet forbedringer i ulike samfunnsforhold. Her tenker vi spesielt på ulike samferdsels- og infrastrukturforhold som fly-, buss- og båtruter, kapasiteter i havn og lufthavn, veinett, andre kommunikasjonstjenester som fiber- og mobilnett, etc.). Dette har igjen gitt ytterligere ringvirkninger i form av flere arbeidsplasser, etablering av nye virksomheter (også uten relasjon til havnæringene), høyere lokal skatteinngang, osv.

Lederne vil poengtere at de 4 næringssektorene som er omtalt i rapporten *Verdiskaping i næringene (Barentshavet/Lofoten)* i all hovedsak lever godt sammen og at ingen sektor isolert hindrer eller skaper risiko for reduserte utviklingsmuligheter i de andre sektorene. Tvert imot vil vi hevde at de ulike sektorene i noen tilfeller faktisk kan nyte godt av teknologiutvikling som skjer i andre sektorer.

Vi ønsker å sette fokus på at petroleumssektoren i Norge er en høyst ansvarlig næring som har et høyt sikkerhetsnivå og lavt gradert ulykkes historikk, samtidig som det foregår en stadig teknologi- og automatiseringsutvikling i sektoren som trykker produksjonen og reduserer risikoene ytterligere. Sikkerhetsarbeidet er også en målestokk for andre næringer.

Til slutt vil vi peke på sannsynlige scenarioer som en konsekvens av den «grønne» omstilling som på sikt vil kunne få betydning for forvaltning i havområdene.

Per dato har Equinor fått tilsagn om støtte på nærmere 2,5 milliarder kroner fra Enova/Staten for et prosjekt med flytende havvind, altså vindkraft fra flytende installasjoner langt til havs. Siden det er stor politisk motstand mot landbaserte vindmøller, vil man kunne se for seg en større utbygging til havs.

I tillegg ligger det an til større utvikling på flere andre områder som vil bidra til reduserte utslipp av CO₂, og som kan ha betydning for havforvaltningen. Vi nevner karbonfangst- og lagring (CCS). Karbonfangst f.eks. fra landbasert industri og lagring i reservoarer i havbunnen etter maritim transport av CO₂ fra land.

Man bør være oppmerksom på at gasskraft har to viktige formål i den europeiske grønne omstillingen – erstatning for energikilden kull og som beredskapsmessig virkemiddel for å balansere væravhengige energikilder.

Hydrogen kan ha store industrielle muligheter i Norge og bidra til et større omfang på hydrogenelektriske drivkrafts-løsninger for maritim sjøfart og reduksjon av utslipp fra skipsfart.

Vennlig hilsen

Trond Jakobsen

Seniorrådgiver

Seksjon for kommunikasjon, organisasjon og utvikling

E-post: trond@lederne.no

Tlf.: +47 480 23 162